

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу
Сікаленка Євгенія Сергійовича

«Хірургічне лікування атеросклеротичного ураження черевного відділу аорти
та її парних гілок»,

поданої до спеціалізованої вченої ради ДФ 26.613.155 НУОЗ України імені
П. Л. Шупика МОЗ України, що створена відповідно до рішення вченої ради
від 22.11.23 (протокол №9), на здобуття наукового ступеня доктора
філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222
«Медицина» (наукова спеціальність 14.01.03 - хірургія)

Дисертація побудована за традиційною схемою і складається з анотації, переліку умовних скорочень, вступу, основної частини, яка включає 7 розділів з підрозділами: розділ огляду літератури; розділ 2 - клінічна характеристика та методи дослідження хворих; розділ 3 - морфологічні дослідження; 2 розділи власних досліджень, присвячених діагностиці, хірургічному лікуванню хворих атеросклеротичним ураженням аорти та її парних гілок та їх ускладнень; розділу аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій та списку використаних літературних джерел.

Актуальність теми.

Атеросклероз черевної частини аорти та її парних гілок відносяться до частої та складної в діагностичному та лікувальному плані патології. Як відкриті хірургічні операції, так і ендovasкулярні методи лікування захворювань черевної частини аорти мають значні ризики операційних ускладнень і летальності. До них відносяться ускладнення неврологічного характеру та порушення функції нирок. Розвиток наведених післяопераційних ускладнень залишається серйозною проблемою, яка потребує детального вивчення, вирішення і тому обрана тема дисертаційного дослідження є актуальною.

Першим структурним елементом дисертації є анотація. В цьому структурному елементі, автор узагальнено і лаконічно виклав суть наукової праці, знайомить зі змістом і результатами дослідження, визначає новаторство і практичну значимість проведеної дослідницької роботи. Завершальним елементом анотації є список публікацій здобувача за основною темою наукової роботи.

Дисертаційна робота присвячена покращенню результатів лікування хворих на атеросклероз черевної частини аорти та її парних гілок шляхом удосконалення хірургічної техніки та удосконалення методів прогнозування і профілактики післяопераційних ускладнень.

Наукова новизна. За даними морфологічних досліджень вивчені особливості атеросклеротичного ураження черевної аорти та поперекових артерій. Проведено передопераційне вивчення особливостей анатомії поперекових артерій, як джерел кровопостачання спинного мозку, вивчалася їх кількість, діаметр, розташування та функціонування. Дисертантом запропоновано поділ на групи поперекових артерій в залежності від їх діаметру та дано умовну назву «великих» поперекових артерій як «домінуючих». Відштовхуючись від цього було запропоновано удосконалену хірургічну техніку збереження поперекової артерії в зоні судинних анастомозів при реконструктивних втручаннях на черевній частині аорти.

Результати дослідження можуть стати підставою для підвищення ефективності хірургічного лікування та зменшення ускладнень зі сторони нирок та спинного мозку після реконструктивних операцій на черевній аорті. Проведені дослідження дозволили розробити та впровадити ефективну техніку збереження поперекових артерій в зоні реконструкцій при оперативних втручаннях на черевній аорті, визначити їх значущість в профілактиці спінальної ішемії.

Дисертантом чітко визначена мета, логічно та структуровано представлені основні завдання, які необхідні для її досягнення. Матеріальна клінічна база (130 пацієнтів) дослідження є достатньою, результати

дослідження проаналізовані із застосуванням сучасних статистичних методів, що є адекватними стосовно поставленої мети завдань.

Результати дисертаційної роботи висвітлені у 6 публікаціях: 1 одноосібна стаття у науковому фаховому виданні України, 1 стаття у періодичному науковому виданні, проіндексованому у базі даних Web of Science Core Collection; 1 стаття у закордонному науковому фаховому виданні, включеному до міжнародних наукометричних баз даних Scopus; 3 тез в матеріалах науково-практичних конференцій з усними доповідями.

Висновки сформульовані дисертантом є обґрунтованими, базуються на фактичних даних та свідчать про фахову обізнаність автора стосовно теми дисертаційної роботи. Практичні рекомендації абсолютно відповідають поставленим завданням.

Недоліки дисертаційної роботи щодо змісту та оформлення:

Суттєвих недоліків у дисертаційній роботі не виявлено, але є невеликі зауваження стосовно деяких стилістичних та орфографічних помилок, що інколи зустрічаються у дисертаційній роботі, але не впливають на наукову якість представленої роботи.

Принципових зауважень немає, але є деякі побажання:

1. Бажано було зробити посилання на праці вчених ДУ «Національний науковий центр хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова НАМН України»
2. В узагальненні результатів власних досліджень бажано було показати наскільки відрізняється кількість спінальних ускладнень не тільки в основній групі та групі порівняння, а й співставити цю кількість і їх характер з іншими авторами, які виконували стандартні операції, тим самим додатково показати доцільність збереження поперекових артерій при операціях на черевній частині аорти.

Але все це не впливає на наукову та практичну цінність роботи.

При ознайомленні з дисертаційною роботою у мене виникли кілька запитань:

1. Чи були випадки тромбозу поперекової артерії після її включення в кровообіг в зоні реконструкції, чи може якісь інші ускладнення, пов'язані з самою технікою цього етапу операції? Якщо так, то якими були подальші дії по їх усуненню?
2. Чи призначали Ви в післяопераційному періоді хворим якусь етіотропну терапію для лікування системного атеросклерозу? Якщо, так то в чому полягала ця терапія? Також Вашими дослідженнями показано, що атеросклероз аорти супроводжується розвитком імунологічних порушень. Чи проводилась у цих хворих імунокорекція цих порушень в до чи післяопераційному періоді?

3. В своєму дослідженні Вами представлені наближені результати хірургічного лікування атеросклерозу черевної частини аорти. Чи спостерігаєте Ви за результатами проведеного лікування цих хворих у віддаленому періоді? Яким чином підтримуєте з ними контакт? Чи проводите контрольні огляди і дослідження?

Висновок. Дисертаційна робота Сікаленка Євгенія Сергійовича «Хірургічне лікування атеросклеротичного ураження черевного відділу аорти та її парних гілок», представлена на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є самостійною завершеною науково-дослідною роботою, у якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що вирішують наукову задачу — покращення результатів лікування хворих на атеросклероз черевної

частини аорти та її парних гілок шляхом удосконалення хірургічної техніки та методів прогнозування і профілактики післяопераційних ускладнень.

За актуальністю, науковою новизною та практичним значенням, рівнем проведених досліджень, обґрунтованістю наукових положень і обсягом роботи дисертація відповідає вимогам до дисертації, поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» згідно з Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії.

Рецензент –

доктор медичних наук, професор,

професор кафедри хірургії та

судинної хірургії

НУОЗ України імені П. Л. Шупика

Валентин ХОДОС

